

народної поезії і дуже поширений в громадсько-політичній ліриці Бернса. Творчий підхід великого поета до традицій фольклору особливо наочно виявлявся в тих випадках, коли Бернс писав твори, паралельні до існуючих народних зразків, використовуючи приспів, окрему строфу або просто створюючи свій варіант народної пісні. Ліричні персонажі любовних пісень Бернса постають перед нами у всій різноманітності своїх життєвих зв'язків та взаємин. Для будь-якого твору Бернса будуть справедливими слова, які поет сказав про пісню "Зеленіє очерет": *«Будучи справжньою мовою мого серця, вона дозволить кожному визначити, до якого класу я належу»*.

Роберт Бернс посилив властиві старої шотландській поезії демократичні тенденції, загострив соціальні мотиви і створив фактично новий для шотландської літератури жанр громадсько-політичної поезії. У поезіях Р. Бернса зображені образи сильних духом, сміливих людей, які за правду, не вагаючись, можуть піти на страту. Саме такий Макферсон – герой балади «Макферсон перед стратою». Це надзвичайно мужня людина, яку бентежить тільки одне – чи доведеться розпрощатися з життям через підступну зраду. По дорозі на шибеницю він прощається з сонячним світлом і всім, що є під небесами. Він каже: боягуз може боятися, що смерть заплямує його ім'я. Але це не так: *Прощай, прощай, зелений гай, |Прощай, пташиний спів, |Нехай ганьба сплямить раба |Що вмерти не посмів!* [3,8]

Творчість Роберта Бернса мала велике значення для дальшого розвитку шотландської літератури та культури в цілому. Він був тим промінем сонця у похмурих днях шотландців, не давав зневірюватися та наполягав на боротьбі до останнього. Бернс це своєрідне явище в історії національної поезії Шотландії. Його глибоко реалістичні, демократичні твори, в яких піддавав гострій критиці тогочасний суспільний лад, уславлювали могутні перетворюючі сили рідного народу та давали надію і силу на відстоювання право на свободу і незалежність.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аникин Г.В., Михальская И.Г. История английской литературы. – М.: Высшая школа, 1985. – С.153-157.
2. Півнюк Н.О. Поетичний маніфест знедолених. Роберт Бернс Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 1999. – № 2. С.7-10.
3. Бернс Роберт. Вибране. – К.: Художня література, 1959.
4. Burns R. The Poetical Works. – Leipzig: Bernard Tauchnitz, 1845. – 366 p.

Лілія Стариченко,
студентка 2 курсу
Факультету філології та соціальних комунікацій
Наук. керівник: **Г.Л.Вусик,**
к.філол.н., доцент (БДПУ)

ДВОМОВНА ОСВІТА У ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ СУСПІЛЬСТВІ
Актуальність дослідження. Політичний, економічний, соціальний, культурний розвиток сучасного суспільства ґрунтується на тенденціях глобалізації та підвищенні рівня конкуренції у міжнародному співтоваристві. На початку ХХІ ст. особлива увага приділяється освіті,

основне завдання якої полягає у підготовці людини до функціонування у полікультурному суспільстві. Це передбачає здатність послуговуватися більш ніж однією мовою, співпрацювати із представниками різних культурних, етнічних, релігійних, філософських переконань, із людьми різного соціального походження та матеріального забезпечення тощо. Білінгвальна освіта є одним із основних засобів забезпечення можливостей для такої підготовки у країнах з двома державними мовами, або країнах, в яких ефективно імплементується політика збагачення суспільства на основі використання потенціалу імміграційних процесів. У полікультурному суспільстві двомовна освіта має широкий спектр соціальних, культурних і економічних переваг, забезпечує уникнення культурної та лінгвістичної асиміляції національних меншин, збереження їхньої ідентичності й самобутності, сприяє зменшенню вірогідності поляризації суспільства і соціально-політичних непорозумінь.

Конституція України представникам національних меншин гарантує право забезпечення освітніх потреб згідно з нормативно-правовою базою, в контексті якої розвивається білінгвальна освіта. Відповідно до законів України «Про національні меншини в Україні», «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про загальну середню освіту», «Про вищу освіту» населенню гарантується надання можливості вивчати мови національних меншин, створення окремих шкіл з мовами навчання національних меншин, забезпечення подальшого навчання деякими мовами національних меншин у вищих навчальних закладах. У загальноосвітніх навчальних закладах, де навчання ведеться мовою національних меншин як окремі дисципліни обов'язково вивчаються державна мова і література.

Мета дослідження полягає в аналізі розвитку білінгвальної освіти, а також окресленні перспектив упровадження ідей досвіду інших країн до української системи освіти.

Аналіз джерельної бази дослідження та вивчення досвіду України щодо забезпечення освітніх послуг рідною мовою національних меншин уможливили виявлення суперечностей між: соціальною потребою у формуванні системи білінгвальної освіти та реаліями системи освіти України; розвитком теорії і практики двомовного навчання та необхідністю вдосконалення його нормативно-правової бази, організаційного і науково-методичного забезпечення; потребою реформування вітчизняної системи освіти та можливістю використання здобутків зарубіжного досвіду.

ЛІТЕРАТУРА

1. Шийка Ю.І. Білінгвальна освіта в Канаді : монографія / Ю.І. Шийка. – Львів : ЗУКЦ, 2015. – 113 с.
2. Шишкін В. Мова як складник державотворення / В.Шишкін // Мовні права в сучасному світі : збірник наукових праць / відп. ред. Б. М. Ажнюк. – Ужгород. : ПП Наумченко Н. В., 2014. – С. 5 – 21.